

HELYI TANTERV

GYENGÉNLÁTÓ, ALIGLÁTÓ TANULÓK SZÁMÁRA

**Technika és tervezés 5-8.
évfolyam**

2020.

A tantárgy célja:

A technika és tervezés tantárgy a problémamegoldó gondolkodást, a saját tapasztalás útján történő ismeretszerzést helyezi a középpontba, melynek eszköze a tanórákon megvalósuló kreatív tervező és alkotómunka, a hagyományos kézműves és a digitális technológiák felhasználásával.

Cél a tanulók életében felmerülő komplex gyakorlati problémák megoldási készségének kialakítása, a cselekvés általi tanulás és fejlődés támogatása. Az értékelés elsősorban az alkotó folyamatra, a munkavégzési szokásokra, az elkészült produktumra irányul, és jelentős szerepet kap benne az elért sikerek, eredmények kiemelése, a pozitív megerősítés.

A tantárgy struktúrájában rugalmas, elsősorban cselekvésre épít és tanulócentrikus. A megszerezhető tudás alkalmazható, s ezzel lehetővé teszi a mindennapi életben használható és hasznos készségek kialakítását és a munka világában való alkalmazását.

Speciális feladatok: látássérülteknek

- Az egyéni és közösségi munkatevékenység során a munkavégzés emeltszintű gyakorlattá váljon.
- Fejleszteni a tanulók manuális és értelmi képességeit, esztétikai érzékét.
- Fejleszteni a feladattudatot és feladattartást.
- Olyan ismeretek és tevékenységformák (eszköz és szerszámhasználat) megtanítása, amelyeket a gyermek hasznosítani tud szabadideje eltöltésében, pályaválasztásában, önálló felnőtt életében, társadalomba való beilleszkedésében.
- A természetes és mesterséges környezetben való alkalmazkodás elősegítése.
- A gyermek sokoldalú harmonikus fejlődésének elősegítése.
- A látássérülés miatt fejlődésükben akadályozott képességek fejlesztése, a sérült személyiségvonások korrigálása az önálló életvitelre való felkészülés érdekében (látásnevelés, finommotorika fejlesztése, kompenzációs képességek, önállóságra nevelés, sajátos értelmezésű egészség és balesetvédelem, az egyéni adottságoknak megfelelő pályaválasztás megalapozása).

- A pszichomotorikum (szenzomotorika, motoros koordináció, téri tájékozódás, nagy- és finommozgások) célirányos fejlesztése.
- A munkamozdulatok összerendezettségének és pontosságának kialakítása és fejlesztése.
- Tevékenység közbeni ismeretszerzés, a problémák több oldalról való megközelítése.
- Jártasságok, motoros készségek kialakítása a meglévő képességekre alapozva, egyéni eljárások alapján, szükség szerint egyéni foglalkozás keretén belül, amelynek segítségével adottságaikat kihasználva teljesítményük megközelítheti az épekét.
- Célszerű, szervezett, rendszeres és kitartó munkavégzésre szoktatás.
- Az önálló munkavégzés megkövetelése az egyéni látásállapotból következő korlátokat figyelembe véve, a lehetőségeket kihasználva.
- Az egyéni korlátok felismertetése és beláttatása, kompenzáló technikák keresése.
- Az önbizalom növelése pozitív megerősítéssel, sikerélmény oldott légkör biztosításával.
- Speciális eszközök keresése, biztosítása, használatuk megtanítása.
- Optimális terhelés.
- Az elkészítendő munkadarabok, a megmunkálandó anyagok és elsajátítandó ismeretek kiválasztásában az egyéni adottságok és az életkori sajátosságok figyelembevétele.
- Mozgás-automatizmusok kialakítása.

Kulcskompetenciák:

A kommunikációs kompetenciák:

A tantárgy tanulása során a tanuló elképzeléseit, terveit megoszthatja társaival, véleményét ütközteti, a különbségek tisztázásával konszenzusra jut. A tanórákon a csoportban végzett feladatmegoldás során a tanulónak együttműködési készségeit fejlesztve lehetősége nyílik építő jellegű párbeszédre. Kiemelt jelentőségű a szaknyelv

használata, a szakkifejezések helyes és szakszerű alkalmazása. A tantárgy technikatörténeti ismeretei hozzájárulnak a régi korok – esetleg tájegységenként eltérő – elnevezéseinek megismeréséhez és elsajátításához, amin keresztül bemutatható a gyakorlati tevékenységhez kapcsolódó nyelvhasználat gazdagsága, árnyaltsága és a tájnyelvi értékek.

A digitális kompetenciák:

A tanuló elsajátítja az alapvető technikákat ahhoz, hogy az információ hitelességét és megbízhatóságát értékelni tudja. A tantárgy tanítása során kiemelt fontosságú a vizuális szemléltetés.

A matematikai, gondolkodási kompetenciák:

A technika és tervezés a tanult ismeretek szintetizálásában és gyakorlati alkalmazásában tölt be fontos szerepet. A célok eléréséhez széles körű, differenciált tevékenységrendszert alkalmaz, mellyel megalapozza a tanulók természettudományos és műszaki műveltségét, segíti a mindennapi életben felmerülő problémák megoldását. A tanuló az anyaghasználat, az eszközök, a technológiák fejlődésének követésével, a változások hatásainak elemzésével értékeli környezete állapotát, életvitelét.

A személyes és társas kapcsolati kompetenciák:

A tantárgy változatos tevékenységeken keresztül ad lehetőséget a praktikus feladatmegoldó képesség fejlesztésére, valamint a kedvelt, sikerélményt nyújtó tevékenységi területek azonosítására, ezzel segítve a tanuló pályaválasztási döntését is. A tanuló a csoportos gyakorlati alkotótevékenységek révén szerez tapasztalatot az együttműködés kialakításának lehetőségeiről és a csoporton belüli vezetői, illetve végrehajtói szerepekről.

A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái:

A tanulóban az iskolai tevékenysége során erősödik a cselekvő tudatosság, amely hozzájárul a munkára vonatkozó igényességhez, az életvitel aktív alakításához, fejlesztéséhez. A kreatív alkotás készségei tekintetében fejlesztési lehetőséget biztosít a különböző tárgyak tanulói tervezése. Az emberek mindennapi életet átalakító jelentős technikai találmányok történetének és emberi életre gyakorolt hatásának megismerése hozzájárul a kulturális tudatosság fejlesztéséhez.

Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák:

A tantárgyi keretekben végzett tevékenységek elősegítik, hogy a tanulók számára olyan munkavállalói és vállalkozói készségek fejlesztésére nyíljon lehetőség, mint a tervezés, szervezés, irányítás, tapasztalatok értékelése, kockázatfelmérés és kockázatvállalás, az egyéni és csapatmunkában történő munkavégzés, felelősségvállalás. Ezek a készségek alapvető alkalmazkodási lehetőséget biztosítanak a szakmák gyorsan változó világában történő eligazodáshoz. A tevékenységek során szerzett munkatapasztalat hozzájárul a pályaválasztási önismeret, a továbbtanulási és a szakmaválasztási célok kirajzolódásához, valamint az élethosszig tartó tanulás, mint szükségszerűség és érték felismerésének megalapozásához.

Háztartásökonómia – életvitel technológiái

Általános feladatok:

A Háztartásökonómia – életvitel technológiái moduljának tengelye az önellátás, a másokról történő gondoskodás. Középpontja a család.

A tudás elsajátításának elválaszthatatlan részét képezi az ember környezetátalakító tevékenységének, felelősségének megismerése, megértése, az ehhez kapcsolódó erkölcsi és etikai kérdések feltárása, az etikus magatartás kialakítása. Komplex alkotótevékenységek útján sajátítják el a tanulók a sikeres önellátó, családellátó tevékenységhez szükséges praktikus ismereteket.

A gyerekek megélik az alkotómunka örömét az egyéni vagy közös tevékenységek során. Büszkék alkotásaikra, a létrehozott produktumokra. Konfliktuskezelési technikájuk kialakul, fejlődik, tudatossá válik. Szabálykövető magatartásuk segíti a rendeltetészerű, balesetmentes szerszám- és eszközhasználatot.

A tanulóknak a társas tanulási tevékenységek során lehetőségük nyílik érzelmeik hiteles kifejezésére, az empátiára, a kölcsönös elfogadásra. A munkatevékenységekben a gyerekek megtapasztalják saját képességeiket, korlátjaikat, fejlődési lehetőségeiket.

A csapatban betöltött szerepük szerint vesznek részt komplex probléma megoldásában. Együttműködők, együttérzőek, képesek szerepet váltani. Vezető szerepben felelősség és empátia jellemzi őket, nyitottak a társak ötleteire, igényeire. A tanulók meglévő ismereteiket kreatív alkotótevékenységek során újraszervezik, alkalmazzák, további tapasztalatokkal bővítik, gyakorlattá téve az autonóm tanulási folyamatot.

A családellátó és megélhetést biztosító foglalkozások elsajátításának lehetőségeiről tájékozottak. Az egyes munkatevékenységek értékét felismerik a társadalom boldogulásában, a hétköznapok biztonságában.

A tanulók felismerik az ember személyes felelősségét a környezet alakításában.

Háztartásökonómia – életvitel technológiái

Óraterv

Évfolyamok	5.	6.	7.
Heti óraszám	1	1	1
Modulok megnevezése	B+D	B	B
Témakörök óraszámjai			
I. Gazdálkodás, munkamegosztás	4		
II. Szabad alkotás	32 ebből		
1. papír	18		
2. bőr	10		
3. műanyag	4		
III. Textiltechnika		36 ebből	
1. batik		6	
2. nemez		2	
3. szövés-fonás		10	
4. makramé-csomózás-kötés		2	
5. varrás-karbantartó javítások- mértékvétel		8	
6. textilápolás		2	
7. hímzés-viseletek		2	
8. tehetséggondozás		2	
9. vakos alkalmazások		2	
IV. Ételkészítés- táplálkozás			36 ebből
1. ételek készítése, receptek			18
2. ételek tárolása, tartósítása			2
3. ételkészítés alapjai, élelmiszerek			2
4. eszközök, gépek			2
5. étkezési kultúra			2
6. utómunkálatok			2
7. higiénia			2

8. környezettudatosság a konyhán, hulladékkezelés			2
9. takarítás a konyhában			2
10. vakos technikák, vakos étkezés			2
Éves óraszám	36 óra	36 óra	36 óra

5. évfolyam - „B” és „D” modul

Témakör: Gazdálkodás, munkamegosztás

Javasolt óraszám: 4 óra

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- tisztában van a saját, a családi és a társadalmi erőforrásokkal és az azokkal való hatékony gazdálkodás módjaival;
- egészség- és környezettudatosan tevékenykedik;
- érti a társadalmi munkamegosztás lényegét, az egyes foglalkoztatási ágazatok jelentőségét;
- felismeri saját felelősségét életvezetése megtervezésében és megszervezésében.

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- A személyes pénzügyi tevékenységek és a fogyasztás megszervezésével kapcsolatos kompetenciák fejlesztése
- A háztartás, a család, mint gazdálkodási egység
- Családellátó tevékenységek munkaszervezése és munkamegosztása
- A véleményformálás támogatása
- A háztartási, családi költségvetés
- A háztartás fogyasztása, környezetterhelése

Fogalmak

család, háztartás, gazdálkodás, bevételek, kiadások, családellátó tevékenységek, munkamegosztás, munkaszervezés, a háztartási költségvetés feladata; készítésének formái; takarékosági formák; vagyonleltár, értékek védelme; környezetterhelés

Javasolt tevékenységek

- Családi heti időmérleg elemzése: családellátó tevékenységek beazonosítása, munkamegosztás helyzetértékelése. Véleményformálás
- Egy választott családellátó tevékenység (pl. egy konkrét étel elkészítése, heti mosás stb.) elemzése. Ráfordítások: szükséges anyagok, eszközök, energiafelhasználás, munkaórák, környezetterhelés
- A vizsgált folyamat értékelése, optimalizálása. Gazdálkodási, takarékosági lehetőségek számbavétele
- Bevételek, kiadások csoportosítása, rendszerezése. Javaslatétel a fogyasztás optimalizálására

Témakör: Szabad alkotás

Javasolt óraszám: 32 óra

Altémakör: Papír

Javasolt óraszám: 18 óra

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- felismeri a környezeti tapasztalások, megfigyelések közötti ok-okozati összefüggéseket;
- megismeri a papír tulajdonságait, alakításuk műveleteit, szerszámain;
- elsajátítja a papírmegmunkálás legfontosabb műveleteihez szükséges szerszámok célszerű, balesetmentes használatát;
- tevékenységének következményeit mérlegeli.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- irányítással, egyszerűbb anyagvizsgálati módszerekkel információkat szerez a papíryananyagok tulajdonságairól;
- használati tárgyakat, modelleket készít papírból tanári minta alapján vagy megadott szempontok szerint egyéni tervek alapján;
- gyakorolja a papírmunkálás legfontosabb műveleteit, az azokhoz szükséges szerszámok célszerű, balesetmentes használatát.

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- A térszemlélet fejlesztése
- A tapasztalati úton történő információgyűjtés képességének fejlesztése
- Ok-okozati összefüggések felismerése
- Munkatevékenység értékteremtő lényegének értelmezése
- Munkavégzési szokások fejlesztése
- Anyagok újra hasznosítása
- Papíralapanyagok, papírfajták
- Térbeli testek, tárgyak, modellek, készítése papírból
- A tulajdonságok és a felhasználási terület közötti összefüggés felismerése
- A feladatokhoz kapcsolódó technológiák és szerszámok, eszközök megismerése
- A papír előállításához és megmunkálásához kötődő szakmák

Fogalmak

a papír fizikai és technológiai tulajdonságai, anyagok újra felhasználása, az elvégzett feladatokhoz kapcsolódó technológiák és szerszámok, eszközök megnevezése

Javasolt tevékenységek

- A papírral kapcsolatos előzetes ismeretek felelevenítése, rendszerezése
- A papír tulajdonságainak megismerése egyszerűbb anyagvizsgálati módszerekkel, egyes papírfajták elkülönítése. Javasolt anyagvizsgálatok:

- szálirány meghatározása tépéspróbával, nedvszívó képesség vizsgálata, íráspróba, hajtogathatósági vizsgálata, szemrevételezés, mérés, összehasonlítás
- Használati tárgyak készítése papírból, leírás, illetve saját terv alapján:
álarc, merített papír, papírmasé tál, váza , makett
 - A munkakörnyezet rendjének fenntartása, törekvés a takarékosagra
 - Információgyűjtés a végzett tevékenységekhez kötődő szakmákról, tanulási utakról

Altémakör: Műanyag

Javasolt óraszám: 4 óra

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- önállóan szerez információt megfigyelés, vizsgálat útján;
- felismeri a környezeti tapasztalások, megfigyelések közötti ok-okozati összefüggéseket;
- megismeri a műanyagok tulajdonságait, alakításuk műveleteit, szerszámain;
- elsajátítja a műanyagmegmunkálás legfontosabb műveleteihez szükséges szerszámok célszerű, balesetmentes használatát;
- tevékenységének következményeit mérlegeli.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- irányítással, egyszerűbb anyagvizsgálati módszerekkel információkat szerez a műanyagok legfontosabb tulajdonságairól;
- megismer, majd önállóan használ új szerszámokat, alkalmaz új műveleteket;
- használati tárgyakat, modelleket készít műanyagból tanári minta alapján vagy megadott szempontok szerint egyéni tervek alapján.

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Munkatevékenység értékteremtő lényegének értelmezése
- Munkavégzési szokások fejlesztése
- A mindennapi életben leggyakrabban előforduló műanyagok tulajdonságainak megismerése
- Egyszerű munkadarabok készítése műanyagból
- Az anyagtulajdonságok és a kézi megmunkálás lehetőségei közötti összefüggések felismerése
- Anyagok újra felhasználása, újra hasznosítása
- A műanyagok előállításához és megmunkálásához kötődő szakmák

Fogalmak

műanyagok csoportosítása, hőre lágyuló, hőre keményedő, lemezek, fóliák, palackok, profilok, az elvégzett feladatokhoz kapcsolódó technológiák és szerszámok, eszközök megnevezése

Javasolt tevékenységek

- Műanyag lemezekből, csövekből, palackokból, fóliából használati tárgy, járműmodell készítése leírás, illetve saját terv alapján
- Az egyes műveletek eszközeinek célszerű, balesetmentes használatához szükséges mozdulatok elsajátítása, begyakorlása
- A műveletekhez szükséges biztonsági szabályok betartása, a munkavédelmi felszerelések használata, a munkakörnyezet rendjének fenntartása, törekvés a takarékosagra, anyagok újra hasznosítására
- Információgyűjtés a végzett tevékenységekhez kötődő szakmákról, tanulási utakról

Altémakör: Bőrművesség

Javasolt óraszám: 10 óra

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- képes egyszerű kéziszerszámokkal balesetmentesen, rendeltetésszerűen dolgozni;
- megismeri a mindennapi életben gyakran előforduló természetes és mesterséges anyagokat, tudja a megmunkálás szerszámaival kiválasztani és használni;
- alkalmazza a gazdaságos anyagfelhasználást;
- képes tartósan, lendületesen dolgozni, társaival együttműködni;
- rendelkezik az információk befogadásához szükséges kommunikációs készségekkel;
- jellemezi az esztétikai élmények iránti fogékonyság;
- megbecsüli mások munkáját, erőfeszítéseit, fejlődik önismerete, önbecsülése; próbálkozik a munkája megtervezésével, megszervezésével;
- törekszik a pontos kivitelezésre, az önellenőrzésre, a korrekció elvégzésére;
- tud a problémák megoldásához, feladata elvégzéséhez segítséget kérni, elfogadni, hasznosítani;
- tudja a környezetben, lakásban leggyakrabban használt kisgépeket működtetni;
- olyan készségeket szerez, amelyek alkalmassá teszik őt a pályaválasztásra, a munkaerő-piaci körülményekhez való alkalmazkodásra;
- megismeri a látássérüléssel és látásvédelemmel kapcsolatos speciális tudnivalókat, teendőket;
- jártasságot szerez a munkáját segítő általános és speciális technikai eszközök használatában;
- igénye van a látást javító optikai eszközök szakszerű használatára, megóvására, rendbetartására.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeretekkel rendelkeznek saját képességeiről, a szükséges kompetenciákról;
- megismeri saját adottságait, képességeit, motivációs bázissal rendelkezik;
- önértékelése helyes irányba fejlődik; saját tulajdonságai összevethetővé válnak a megismert lehetőségekkel, elképzelésekkel a pályaválasztásról, a továbbtanulásról;
- megérti a munkába állás előzményeit, a munkákat, munkakörnyezeteket, szakmákat, továbbtanulási lehetőségeket közvetlenül és célzottan bemutató, pályaaorientációt szolgáló foglalkozásokat.

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- A bőr eredete, tulajdonságai, hasznosításának módjai
- A bőr története, hazánkban kialakult bőrös mesterségek
- Az állatok bőrének jellemzői fajuk és fajtájuk szerint
- A bőr fajtái (hasított, préselt stb.)
- A bőrkikészítés menete
- Népi bőrkikészítés
- A bőrkikészítés szerszámai (szúróár, tűk, rádli, élredő stb.), megismerésük, használatuk
- Balesetvédelem
- A bőr ápolása, gondozása, tisztítása
- Bőr a mindennapi életünkben (ruha, díszek, ékszerek, bútorok, tárgyak stb.)

Fogalmak

Szúróár, rádli, élredő, bőrvarrótű, hasított, préselt, műbőr, az elvégzett feladatokhoz kapcsolódó technológiák, szerszámok, eszközök megnevezése, bőrös mesterségek nevei.

Javasolt tevékenységek

- Az egyes műveletek eszközeinek célszerű, balesetmentes használatához szükséges mozdulatok elsajátítása, begyakorlása
- A műveletekhez szükséges biztonsági szabályok betartása, a munkavédelmi felszerelések használata, a munkakörnyezet rendjének fenntartása, törekvés a takarékosagra, anyagok újra hasznosítására

- A tapasztalatok és egyéb információk értelmezése és felhasználása a munkavégzés során
- Információgyűjtés a végzett tevékenységekhez kötődő szakmákról, tanulási utakról
- Használati tárgyak készítése bőrből leírás vagy saját terv alapján: személyigazolványtok, pénztárca, szemüvegtok, gömbfonással karkötő készítése

6. évfolyam – „B” modul

Témakör: Textiltechnika

Javasolt óraszám: 36 óra

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- önállóan szerez információt megfigyelés, vizsgálat útján;
- környezeti, fenntarthatósági szempontokat is mérlegelve, céljainak megfelelően választ a rendelkezésre álló anyagokból; önállóan választ szerszámot, eszközt;
- részt vesz a munkavégzési szabályok megalkotásában, betartja azokat;
- megérti az egyén felelősségét a közös értékteremtésben;
- felismeri a technikai fejlődés és a társadalmi, gazdasági fejlődés kapcsolatát;
- megismeri a legfontosabb textilanyagok tulajdonságait, alakításuk műveleteit, szerszámaikat;
- elsajátítja a textilmegmunkálás legfontosabb műveleteihez szükséges szerszámok célszerű, balesetmentes használatát.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- irányítással, egyszerűbb anyagvizsgálati módszerekkel információkat szerez a textilanyagok tulajdonságairól;
- áttekinti a textilek legfontosabb tulajdonságait;
- használati tárgyakat készít textilből tanári minta alapján vagy megadott szempontok szerint egyéni tervek alapján;

- elsajátítja, gyakorolja a textilkészítés, -megmunkálás legfontosabb műveleteit, az azokhoz szükséges szerszámok célszerű, balesetmentes használatát.

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Kreatív alkotás alkalmazása
- Véleményformálás támogatása a témához kapcsolódó kulturális örökségünkről
- Textil alapanyagok és félkész termékek
- Szövött és hurkolt textíliák előállításának kézműves technológiái és eszközei
- Textíliák díszítésének technológiái és eszközei
- Anyagok biztonságos megmunkálása
- Viseletek, hagyományok, hungarikumok
- A tanuló saját képességeinek és érdeklődésének azonosítása a témához kötődően
- Textilfélék (alapanyagok, késztermékek) környezetünkben
- Textilfélék tisztítása, gondozása, javítása
- A háztartási szabás-varrás eszközei
- Textilfestés
- A tapasztalati úton történő információgyűjtés képességének fejlesztése
- A munkatevékenység értékteremtő lényegének értelmezése
- Munkavégzési szokások fejlesztése
- Textilipari nyersanyagok csoportosítása
- Textíliák egyszerű összehasonlító vizsgálata
- Textilkészítési eljárások – szövés, hurkolás, nemezelés
- A textil alapanyagok, a textilkészítési módok és az alkalmazásuk közötti összefüggés felismerése
- Egyszerű munkadarab készítése textilből – 2-3 öltésfajta gyakorlati alkalmazása
- Az öltésfajták és alkalmazásuk közötti összefüggések felismerése
- Anyagok újra felhasználása, újra hasznosítása
- A textil előállításához és megmunkálásához kötődő szakmák

Fogalmak

textil alapanyagok, textilkészítési eljárások, kézi varrás, hímzés, textilfélék csoportosítása, ruházat, viselet, a ruházat gondozása, lakástextilek csoportosítása,

egyes típusok gondozása; a textilfestés anyagai, eljárásai, természetes szálak anyagok, mesterséges szálak anyagok, fonás, szövés, hurkolás, nemezelés, öltésfajták – ideiglenes öltés, rögzítő öltések, hímző öltések; az elvégzett feladatokhoz kapcsolódó technológiák és szerszámok, eszközök megnevezése

Javasolt tevékenységek

- Textilek anyagvizsgálata, alapanyagok beazonosítása, csoportosítása. Még nem alkalmazott textilkészítési eljárások kipróbálása (fonás, csomózás, nemezelés, szövés, hurkolás, kötés, horgolás)
- Textíliák díszítése: még nem alkalmazott festési mód kipróbálása: batik
- Hímzések, díszítmények: saját vagy választott vidék hímzésének, motívumainak rajzolása, öltéstípusainak kipróbálása, alkalmazásuk munkadarabokon
- A textil tulajdonságainak megismerése egyszerűbb anyagvizsgáló módszerekkel. Javasolt anyagvizsgálatok: nedvszívás, lég- és vízáteresztési próba, szakíthatóság, gyűrődési hajlam vizsgálata, alapanyag fajtájának meghatározása égetési próbával
- Textilfélék csoportosítása különféle szempontok szerint
- Használati tárgyak – például zsákok, tartók, figurák, terítők – készítése textilből, leírás, illetve saját terv alapján. Az öltésfajták és alkalmazásuk közötti összefüggések felismerése
- Hímzés ruhán, textil tárgyakon
- A munkavégzés eszközeinek célszerű, balesetmentes használatához szükséges mozdulatok elsajátítása, begyakorlása. A munkakörnyezet rendjének fenntartása, törekvés a takarékosagra, az anyagok újra felhasználására
- Információgyűjtés a végzett tevékenységekhez kötődő szakmákról, tanulási utakról
- Látogatás múzeumban, tájházban, alkotóházban, népi együttesnél, vagy film megtekintése a témában

7. évfolyam – „B” modul

Témakör: Táplálkozás és ételkészítés

Javasolt óraszám: 36 óra

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- tevékenységét önállóan vagy társakkal együttműködve tervezi;
- a terv szerinti lépések megtartásával, önellenőrzéssel halad munkavégzésében;
- részt vesz a munkavégzési szabályok megalkotásában, betartja azokat;
- a csoportban feladata szerint tevékenykedik, tudását megosztja;
- megérti az egyén felelősségét a közös értékteremtésben;
- alkalmazkodik a változó munkafeladatokhoz, szerepelvárásokhoz; vezetőként tudatosan vezeti a csoport döntési folyamatát;
- felismeri saját felelősségét életvezetése megtervezésében és megszervezésében, tudatosan gazdálkodik a rendelkezésre álló anyagi és nem anyagi erőforrásokkal;
- felismeri a technikai fejlődés és a társadalmi, gazdasági fejlődés kapcsolatát;
- felismeri a személyes cselekvés jelentőségét a globális problémák megoldásában;
- tevékenységének tervezésénél és értékelésénél figyelembe vesz környezeti szempontokat;
- környezeti, fenntarthatósági szempontokat is mérlegelve, céljainak megfelelően választ a rendelkezésre álló anyagokból.

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Fogyasztói tudatosság alkalmazása az egészséges táplálkozás – mint önérdék – mentén
- Rugalmas alkalmazkodás döntési helyzetekben
- Kezdeményező és kitartó munkavégzés alkalmazása
- Táplálkozás az egészségtudatos életvitelben
- Élelmiszerek, ételek, tápanyagok
- Konyhatechnikai eljárások
- A felhasznált élelmiszerek eredete, forrásai

- A felhasznált élelmiszerek tulajdonságai
- Az ételkészítés, terítés, tálalás eszközei
- Biztonságos élelmiszer-, ételkészítés, étel
- A magyar konyha értékei, hagyományai
- Hungarikumok, tájjellegű ételek
- Az élelmiszerek megválasztásában fogyasztói tudatosság alkalmazása – az önérdeken túl, a társadalmi érdekek mentén is
- Környezeti szempontok alkalmazása tevékenysége során
- Élelmiszer-beszerzés, -tárolás, -tartósítás
- Étélkészítési folyamat tervezése, kivitelezése
- Konyhai gépek és alkalmazásuk
- A tanórai tevékenységekhez kötődő szakmák, foglalkozások, tanulási utak

Fogalmak

táplálkozás és egészség; élelmiszer, étel, tápanyag, tápanyagszükséglet, szénhidrátban gazdag élelmiszerek; fehérjékben gazdag élelmiszerek; étkezési zsírok; vitaminban és ásványi anyagokban gazdag élelmiszerek; fűszerek, tésztalazítók, ételkészítési eljárások, magyar konyha, tájjellegű ételek, élelmiszer-biztonság, bevásárlás, tárolási módok, tartósítási eljárások, konyhai gépek és biztonságos üzemeltetésük; ételcsoportok, menüelemek

Javasolt tevékenységek

- „Okostányér” elemzése, élelmiszertípusok beazonosítása. Főbb élelmiszertípusok vizsgálata, kóstolása, értékelése (pl. zöldségek, gyümölcsök, tejtermékek stb.)
- Heti étrend elemzése, értékelése megadott szempontok szerint
- Fogyasztói kosár készítése – élelmiszerek csoportosítása megadott szempontok szerint
- Étélkészítési gyakorlatok tervezése, kivitelezése, különféle alapanyagok kiválasztása, mérése, előkészítése, konyhatechnikai eljárások alkalmazása
- Az elkészült ételek kóstolása, értékelése. A munkaszervezés, munkavégzés értékelése

- Terítési gyakorlat. Egyes ételek fogyasztásához használt eszközök beazonosítása, használata
- Receptgyűjtés megadott szempontok szerint
- Étrendtervezés – az egészséges életmód és a fenntarthatóság szempontjai szerint
- A munkák során a rendelkezésre álló konyhai gépek használata, gondozása
- Tartósítási eljárások alkalmazása
- Élelmiszer-beszerzés tervezése, napi, heti, időszakos bevásárlásokhoz
- Látogatás az iskolai konyhán

Módszertani alapelvek látássérülteknek

A diagnózis, a látóképesség és a gyerek ismeretében *egyénileg* kell megítélni az adottságokat és lehetőségeket, kiválasztani a legcélravezetőbb módszereket. Az egyéni adottságokhoz való alkalmazkodás biztosítja az *optimális terhelést. Fokozatosan nehezedő*, egymásra épülő feladatsorokkal érhető el ez a cél. A feladatok nehézségét és terjedelmét úgy kell szabályozni, hogy az *erőfeszítés és eredményesség* egysége megmaradjon. A tanítási óra kötetlenebb, vidám, *érzelemgazdag légköre*, a pedagógus barátságos, segítő, a tanulók legkisebb eredményét is értékelő és kezdeményezésüket serkentő vezetési mód feloldja a tanuló gátlásait, félelmeit, amelyek a sorozatos kudarcok miatt másodlagosan is rontják a teljesítményét. A csökkentett teljesítőképesség területén a tanuló *aktivitási szintje* általában alacsony. Kezdetben intenzív késztetés kell ahhoz, hogy kellő mennyiségű gyakorlást végezzenek kényszer nélkül. Ebben a fázisban a *jutalmazás* és a *dicséret* játsszák a főszerepet a tanuló *motiválásában*. Később, optimális terhelés esetén a *tevékenység öröme* veszi át ezt a szerepet, mely valódi *belső motivációhoz*: a saját teljesítőképesség feletti megelégedettség-érzet és az önmagával szemben támasztott követelmények kialakulásához vezet. A tanórákon a *tudatosság növelésére* is törekedjünk. Adjunk alkalmat a rendszeres *önellenőrzésre*, saját teljesítményük regisztrálására és összehasonlítására. Fejlesszük a tanulóknál az *önmegfigyelés* képességét is.

Értékelés

Az értékelés elvei

- Az értékelés figyelembe veszi:
 - az életkort
 - a diagnózist, látóképességet
 - az általános és speciális, egyénre szabott fejlesztési célkitűzések, feladatkijelölések alapján az ismeretek, jártasságok, készségek terén elértet
 - a praktikus látási teljesítmény fejlődését

Értékelendő területek

- együttműködés a tanulás folyamatában
- aktivitás
- az elsajátítottak önálló alkalmazására való törekvés
- mindenféle önálló kezdeményezés, amelyet eredményesebbé, sikeresebbé tétele érdekében fejt ki

Az értékelés szempontjai

- a gyengénlátó gyerek önmagához mért fejlődése
- rendszeresség - következetesség egysége
- pozitívumokat kiemelő
- hiányosságokat feltáró, előremutató
- reális elvárásokat tisztázó legyen
- a tanuló aktív részese legyen az értékelésnek.

Az értékelés módja

- szóbeli-írásbeli
- ötfokú skálán érdemjeggyel
- az órák részfeladatainak teljesítésekor, illetve a tanórák végén összefoglaló elemzés és értékelés